

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.273/2021/9. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Emödi Klára Katalin kamarai jogtanácsos (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Dr. Zöld Katalin Eszter ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Zöld Katalin Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen készfizető kezességéből eredő igény érvényesítése iránt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.068/2020/58. sorszámú ítélete ellen az alperes által 63. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 400 000 (négysszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A gazdasági társaság¹ a Nemzetgazdasági Minisztérium N.....V. kiírására benyújtott pályázatával 83 750 000 forint vissza nem térítendő támogatást nyert el. A társaság és a felperes Munkaügyi Központja által ennek alapján kötött hatósági szerződés szerint a támogató fenti összegben vissza nem térítendő támogatást nyújtott a kedvezményezettnek új munkahelyek létrehozásának támogatása céljából, melyet a kedvezményezett kizárólag a 'telephely címe' szám alatti telephelyen megvalósuló eszközbeszerzéssel kombinált munkahelyteremtés beruházási projektekre fordíthatott. A kedvezményezett vállalta, hogy 2015. február 28. napjáig 32 fő munkavállalót vesz fel és ezen létszámot 2017. február 28. napjáig folyamatosan foglalkoztatja. Vállalta továbbá, hogy a megvásárolt tárgyi eszközökkel létrehozott kapacitást az eredeti céloknak megfelelően a beruházás befejezésétől számított három évig fenntartja és működteti.

[2] A szerződésben a felek abban is megállapodtak, hogy a kedvezményezett hatósági szerződésből eredő kötelezettségei biztosítékkául a szerződés melléklete szerinti, az alperes által a támogatási összeg 120%-ának erejéig vállalt feltétel nélküli és visszavonhatatlan készfizető kezességi kötelezvény szolgál. A kedvezményezett kötelezettséget vállalt, hogy a biztosítékot a záróbeszámoló támogató általi elfogadásának napjáig bocsátja rendelkezésre. A hatósági szerződés meghosszabbítása esetén a fedezet időtartamának meghosszabbítását is előírták.

[3] A szerződésben a kedvezményezett szerződésszegése esetére a támogató részére kikötötték az elállás és a szerződés azonnali hatályú felmondásának jogát; és rögzítették, hogy szerződésszegés esetén a támogató a folyósítást megszünteti és intézkedik a támogatás visszakövetelése iránt.

[4] Az alperes 2014. május 9. napján kelt készfizető kezességvállaló kötelezvényben feltétel nélküli és visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt, hogy amennyiben a kedvezményezett szemben – a szerződésben foglalt kötelezettsége nem vagy nem szerződésszerű teljesítése következtében – bármely jogcímen felmerülő olyan követelés keletkezik, amelynek megfizetésére a szerződő a szerződés alapján kötelezhető, akkor a szerződő helyett a kedvezményezett számára a kedvezményezett első, eredeti példányú, kötelezvénytábla hivatkozó, a kezes címére megküldött írásbeli felszólításra (lehívás) a

benyújtandó okmányok kézhezvételét követően 15 napon belül, maximum a kötelezvényben megjelölt összeg erejéig fizetést teljesít készfizető kezesként. A kötelezvény összegét 100 500 000 forintban, a kötelezettségvállalás időtartamát 2014. május 9-től 2018. április 30. napjában határozták meg.

[5] Az alperes és a gazdasági társaság1 külön okiratba foglalt együttműködési megállapodást kötöttek, amelyben az alperes a támogatási szerződés szerinti teljesítést, míg a gazdasági társaság1 garanciadíj megfizetését vállalta. A gazdasági társaság1 továbbá kötelezettséget vállalt az alperes teljesítése esetén a kifizetett összeg 8 napon belüli megtérítésére.

[6] Az alperes 2015. június 26. napján kelt nyilatkozattal a készfizető kezességvállaló kötelezvény lejáratát 2018. október 30. napján 16 óráig meghosszabbította.

[7] A kedvezményezett kérelmére a támogatási szerződést a beruházási szerződés befejezésére nyitva álló határidő tekintetében előbb 2015. április 30. napjára, majd 2015. augusztus 31. napjára módosították, akként, hogy ezen időpontra a kedvezményezett a beruházást köteles volt befejezni, míg a záró pénzügyi elszámolást 2015. szeptember 15. napjáig kellett benyújtania.

[8] A hatósági szerződés alapján a támogató a gazdasági társaság1 részére megfizetett 16 750 000 forint előleget. A támogatott a beruházás részeként megvásárolt egy F. hidrofób építőipai alapanyaggyártó berendezést. A felperes 2015. július 16. napján megtartott hatósági ellenőrzése során megállapította, hogy a berendezés szétszerelt állapotban a megjelölt telephelyen található, a támogatott részére ezt követően a teljes támogatási összeget kifizette.

[9] A gazdasági társaság1 2015. szeptember 16. napján kelt nyilatkozatában bejelentette, hogy a beruházást az előírt határidőre nem fejezte be, kérte a teljesítési határidőt 2015. október 30. napjára módosítani. A szerződésmódosítás feltétele volt a kötelezettség teljesítését biztosító, a támogatási összeg 120%-ának erejéig vállalt feltétel nélküli és visszavonhatatlan készfizető kezességvállaló nyilatkozat 60 nappal történő meghosszabbítására vonatkozó irat csatolása, melynek a cég felhívás ellenére nem tett eleget. Az alperes ugyan a meghosszabbított időtartamára is állított ki készfizető kezességi kötelezvényt, azonban azt a támogató alaki és tartalmi okokból nem fogadta el.

[10] A támogató a szerződésmódosítás iránti kérelmet elutasította; a felperes neve 2016. február 10. napján jogerős határozatával – mivel a támogatott határidőre nem tett eleget a hatósági szerződésben foglaltaknak – a gazdasági társaság1-t 83 750 000 forint támogatás és 470 836 forint késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte.

[11] A támogatott fizetési kötelezettségének nem tett eleget, az erre tekintettel kibocsátott azonnali beszédési megbízás útján 344 839 forint térült meg.

[12] A felperes 2016. április 18. napján írásban felszólította az alperest a készfizető kezességvállaló kötelezvény alapján 84 009 228 forint megfizetésére, az alperes válaszában a követelést jogalapjában és összeszerűségében is vitatta, kifizetést nem teljesített.

[13] A felperes 2016. május 23. napján kelt határozattal a gazdasági társaság1 kötelezettségének adók módjára behajtandó köztartozáskénti végrehajtása iránti eljárást indított és annak lefolytatása érdekében megkereste a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt.

[14] A felperes 2016. november 23. napján írásban ismételten teljesítésre szólította fel az alperest; aki a teljesítést megtagadta.

[15] A gazdasági társaság1 elleni végrehajtási eljárásban 1 493 414 forintot az adóhatóság behajtott, 2018. február 19. napján a társaság telephelyén ingóságokat lefoglalt le, a foglalási jegyzőkönyv szerint összesen 120 000 000 forint értékben, azonban a lefoglalt

G.../..6. gyártási számú és egyedi azonosítójú F. hidrofób vakolatgyártó gépsoron az alperes a Magyar Országos Közjegyzői Kamara által vezetett hitelbiztosítéki nyilvántartásba 2016. július 8. napján bejegyzett zálogjoggal rendelkezett. Az Egri Járásbíróság 1001-Vh.1509/2018/14. alatti végzésével megállapította ezen zálogtárgyra 120 000 000 forint erejéig bejegyzett követelés tekintetében az alperes, mint zálogjogosult kielégítési jogának megnyíltát és engedélyezte a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódását. Megállapította, hogy a biztosított követelés összege 100 500 000 kezességvállalásból eredő tartozás, 15 054 350 forint elmaradt szolgáltatási díj és 4 958 668 forint késedelmi kamattartozás.

[16] A Nemzetgazdasági Minisztérium ugyanazon kódjelű pályázatán vett részt a gazdasági társaság² is. A sikeres pályázat alapján ezen gazdasági társaság a felperes Munkaügyi Központjával 2014. május 12. napján kötött hatósági szerződést, melynek értelmében a támogató 239 000 000 forint erejéig nyújtott - kizárólag a 'telephely címe' szám alatti telephelyen megvalósítandó eszközbeszerzéssel kombinált munkahelyteremtés projektre fordítható - vissza nem térítendő támogatást. A kedvezményezett 91 fő munkavállaló felvételét és 2017. február 28. napjáig történő foglalkoztatását, valamint a beruházással létrehozott kapacitás 2017. november 30. napjáig (a beruházás befejezésétől számított három évig) történő működtetését vállalta. A hatósági szerződés tartalma egyebekben lényegi kérdésekben egyezett a gazdasági társaság¹ által kötött szerződésben foglaltakkal.

[17] Az alperes az ezen gazdasági társasággal kötött együttműködési megállapodás alapján 2014. május 9. napján a gazdasági társaság² kötelezett vonatkozásában is készfizető kezességvállaló kötelezvényt állított ki a gazdasági társaság¹ javára kiállított kötelezvénnel azonos feltételek [4] mellett, azzal, hogy ebben a kötelezettségvállalás időtartamát 2014. május 9. napjától 2018. április 30. napjáig, a kötelezvény összegét 287 160 000 forintban határozták meg.

[18] A támogató a gazdasági társaság²-nek támogatási előlegként 47 800 480 forintot fizetett ki.

[19] A támogató a beruházás befejezésének és a záró pénzügyi beszámoló benyújtásának elmulasztása miatt a hatósági szerződést azonnali hatállyal felmondta; 2015. november 5. napján jogerős határozattal a felperes a kedvezményezettet 47 800 480 forint tőke és 469 361 forint késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte, majd 2016. május 11. napján kelt határozattal rendelkezett a kötelezettség adók módjára behajtandó köztartozáskénti végrehajtása iránti eljárás megindításáról és megkereste a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt annak foganatosítása érdekében. A kedvezményezett 17 247 929 forintot megfizetett.

[20] A felperes 2016. március 30. és április 12. és november 23. napján kelten e kötelezettség vonatkozásában is írásban hívta fel az alperest a teljesítésre, melynek az alperes nem tett eleget.

[21] A felperes keresetében kérte kötelezni az alperest készfizető kezességvállalása alapján 31 435 896 forint és ezen összeg után 2016. április 1. napjától járó késedelmi kamat, valamint 82 137 987 forint és ezen összeg után 2017. november 10. napjától járó késedelmi kamat megfizetésére. Állította, hogy az alperes a teljesítés megtagadására nem volt jogosult, a kezesi kötelemből való szabadulás feltételei nem állnak fenn.

[22] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a kész-fizető kezesi kötelezvény lehívására nem az abban foglaltak szerint került sor, ezért megtagadhatta a teljesítést. Jogi érvelése szerint továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.) 6:426. § (1) bekezdése szerint szabadult a kötelemből. Hivatkozott arra is, hogy a gazdasági társaság² vonatkozásában a követelés megszűnt.

[23] Az elsőfokú bíróság a felperes keresete szerint kötelezte az alperest, továbbá kötelezte a felperes javára 1 200 000 forint perköltség, az állam javára 1 500 000 forint illeték megfizetésére is.

[24] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy az alperes a gazdasági társaság¹ és a gazdasági társaság² vonatkozásában is napi elszámolású garancia díj fejében vállalt készfizető kezességet, kezességvállalását komoly garanciák kikötésével biztosította: a gazdasági társaság² vonatkozásában a társaság közokiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozata mellett kezesi szerződés és keretbiztosítéki jelzálogszerződés; a gazdasági társaság¹ vonatkozásában két kezesség és keretbiztosítéki jelzálogszerződés, valamint a megvásárolt berendezést terhelő, a hitel-biztosítéki nyilvántartásba bejegyzett zálogjog szolgált fedezetül. Az alperes helytállásának hiányában ezen biztosítéki céllal kötött szerződések kötelezettjei teljesítésre nem kötelesek.

[25] A felperes a támogatási szerződéseket felmondta, a támogatott gazdasági társaságok visszafizetési kötelezettségüknek csak kisebb részt tettek eleget, a készfizető kezességvállaló kötelezvények lehívására a felperes részéről törvényesen került sor. Az alperes alaptalanul hivatkozott a lehívás körében a bankgaranciára irányadó rendelkezések megsértésére, mivel az alperes nem pénzintézet, továbbá nem bankgaranciát, hanem kifejezetten készfizető kezességet vállalt. A felperes fizetési felszólításaiban a készfizető kezességet megalapozó körülményekről részletes tájékoztatást adott, írásban, a kötelezvényben megjelölt időtartamon és összeghatáron belül, a kötelezvény számára hivatkozással, a kezes címére megküldött eredeti okirattal szólította fel az alperest a teljesítésre.

[26] A tanúvallomások alapján megállapította, hogy a felperes mindkét társaság vonatkozásában tájékoztatta az alperest, hogy a támogatási szerződésben foglalt teljesítési határidő meg-hosszabbításához szükséges készfizető kezességvállalás meghosszabbítására kizárólag visszavonhatatlan kötelezettségvállalásként kerülhet sor, ekként a felperes nem sértette a Ptk. 6:148. § (1) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségét. Az alperes a teljesítést jogszerűen nem tagadhatta volna meg.

[27] Kifejtette, hogy a jogosult felperest is együttműködési, gondossági kötelezettség terhelte a kezes megtérítési igényének érvényesíthetőségével, a követelés biztosítékainak fenntartásával kapcsolatban. Azonban a felperes követelést biztosító jogról nem mondott le, és az sem állapítható meg, hogy a felperes hibájából vált volna behajthatatlanná a követelés. Igazságügyi szakértői vélemény alapján rögzítette, hogy a támogatott beruházás során beszerzett gépsor semmilyen jogszabályi működési feltételnek nem felel meg, a csatolt tanúsítvány fiktív, nem köthető a vizsgált berendezéshez, a gépsor kereskedelmi forgalomba nem kerülhet, bekapcsolni tilos, az a támogatási feltételeknek sem felel meg, piaci értéke nincs. Az alperes által felajánlott további bizonyítást jogi és műszaki relevancia hiányában mellőzte, és a szakértői véleményre alapítva megállapította, hogy az alperes nem tudta bizonyítani azon hivatkozását, mely szerint a követelés behajtása a felperes magatartásának következtében nehezült el jelentősen. Az alperes mindezt a Ptk. 6:426. § (1) bekezdése alapján a kötelemből nem szabadulhat.

[28] Kifejtette továbbá, hogy a felperes a gazdasági társaság² cégjegyzékből való törlését megelőzően terjesztette elő keresetét, a cég törlése a követelés érvényesíthetőségét ekként nem érintette. Az alperesi hivatkozással szemben sem az 1/2010 Polgári jogegységi határozat, sem a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (továbbiakban Ctv.) 118. § (3) bekezdése alapján nem szűnt meg a felperes követelésének érvényesíthetősége az alperessel szemben azzal, hogy a kényszertörlési eljárásban a követelését nem jelentette be. Nem találta megalapozottnak az alperes elévülési kifogását sem.

[29] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak az ügy újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, harmadlagosan az ítélet részbeni megváltoztatásával az ügyvédi munkadíj megfizetésére vonatkozó kötelezésének mellőzését kérte.

[30] Elsődleges fellebbezési kérelme indokául előadta, hogy habár a per 2017. évben indult, az elsőfokú bíróság ítéletében a perköltség és illeték megfizetésére vonatkozóan a 2016. évi CXXX. törvény rendelkezéseire hivatkozott. A bíróság több általa indítványozott bizonyítás lefolytatását is mellőzte, melynek indokát a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban Pp.) 221. § (1) bekezdésében írtak ellenére ítéletében nem rögzítette. Mindezek a másodfokú eljárásban nem orvosolható hibák az ítélet hatályon kívül helyezését indokolják. Az elsőfokú ítélet továbbá megalapozatlan, sérti a Pp. 206. § (1) és 163. § (1) bekezdését, mivel az általa megjelölt ellentmondásokat nem küszöbölte ki. Kiemelte, hogy habár a beruházáshoz vásárolt nagy értékű gépsor már 2015-ben a gazdasági társaságl telephelyén volt és erről a felperes is tudott, arról a végrehajtási eljárásban bejelentést nem tett, ezért a gépeket csak mintegy három évvel később foglalták le, mely tény a bíróság egyáltalán nem értékelt. Továbbra is sérelmezte, hogy a gépsor értékének megállapítása érdekében kirendelt igazságügyi szakértő annak ellenére megtartotta a helyszíni szemlét, hogy annak időpontjáról az alperes nem értesülhetett. A szemléről a gép tulajdonosát sem értesítették, ennek is következtében a szakértő a kirendelő végzésben megfogalmazott egyetlen kérdésre sem adott érdemi választ. Az ennek orvoslására előterjesztett bizonyítási indítványairól az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, a szakértői véleményt aggálytalannak fogadta el, mely szintén az ítélet hatályon kívül helyezését indokolja. Az ítélet hatályon kívül helyezésének hiányában kérte a felajánlott bizonyítás lefolytatását.

[31] Másodlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatban továbbra is állította, hogy a felperes nem a megfelelő módon hívta le a kezességet, mert a kötelezvény eredeti példányát nem küldte meg, ezért jogszerűen tagadta meg a teljesítést. A felperes nagyfokú hibája, gondatlansága vezetett oda, hogy a beszerzett nagyértékű eszköz közel két és fél évig nem volt tárgya a végrehajtásnak, az alperes a Ptk. 6:426. § szerint szabadult. A Ptk. 6:417. §-ának, a Ctv. 118. § (3) bekezdésének és az 1/2010. Polgári jogegységi határozatnak felhívásával állította: mivel a felperes a kényszertörlési eljárásba nem jelentkezett be, és a főadóst úgy szüntették meg, hogy a hitelezői igényt nem vették nyilvántartásba, a felperes hibájából esett annak lehetőségétől, hogy a későbbiekben esetleges megtérítési igényét érvényesítse, ezért szabadult a kezesség alól. Az ezzel ellentétes jogi álláspontját az elsőfokú bíróság lényegében nem indokolta.

[32] Harmadlagos fellebbezési kérelme kapcsán hivatkozott arra, hogy a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2018. január 1. napja előtt hatályos szövege kizárólag ügyvédi munkadíj megítélését tette lehetővé, az alapján az elsőfokú bíróság jogszabálysértőn ítelt meg jogtanácsosi munkadíjat.

[33] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú eljárási költségében való marasztalását kérte. Jogi érvelése szerint az elsőfokú bíróság eljárási hibát nem vétett, önmagában a felajánlott bizonyítás mellőzése - ha az nem releváns - nem minősül szabálysértésnek. Az alperes által felajánlott bizonyítás lefolytatásával sem vonható le okszerű következtetés arra, hogy a behajtás megnehezülése vagy lehetetlenné válása a felperes magatartására lenne visszavezethető. A vagyontárgy jelenleg is rendelkezésre áll, ugyanakkor a kellő dokumentáció hiányában csak hulladékértékkel bír. A megfelelő dokumentáció sem bizonyítaná ugyanakkor, hogy a NAV azt rövid időn belül értékesíteni tudta volna. Kiemelte, hogy a lefoglalt eszközön épp alperesnek áll fenn jelzálogjoga, ami a kielégítési sorrendre figyelemmel eleve

megakadályozza a felperes követelésének kielégítését. A végrehajtási eljárás kellő időben való megindításával az elvárható magatartást tanúsította. Állította, hogy a kényszertörlési eljárásban a követelését bejelentette. Mivel a kötelezvény lehívásakor és a per megindításakor is fennállt a gazdasági társaság²-vel szemben a követelés érvényesítésének lehetősége, az alperes a Ptk. 6:146. § (1) bekezdése alapján megalapozottan nem hivatkozhat kötelezettségének megszűnésére sem elévülés, sem a felperes mulasztására visszavezethető jogsértés okán. Továbbra is állította, hogy a kezességek lehívása a kötelezvénynek megfelelő volt.

[34] Az alperes Pf. 7. alatti beadványában a fellebbezési ellenkérelem ismeretében is fenntartotta a fellebbezésben kifejtetteket.

[35] A fellebbezés nem alapos.

[36] Az ítéltábla az alperes elsődleges fellebbezési kérelmét vizsgálva megállapította, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének Pp. 252. § (2) és (3) bekezdésében írt okai nem állnak fenn.

[37] Jelen perre a 2016. évi CXXX. törvény 630. § (1) bekezdése alapján az 1952. évi Pp. irányadó, ennek ellenére az elsőfokú bíróság ítéletében a perköltség és illeték vonatkozásában ténylegesen a 2016. évi CXXX. törvény rendelkezéseire utal vissza. Azonban a perköltség viselésére és feljegyzett eljárási illeték megfizetésére a jelen perre irányadó 1952. évi Pp. és 6/1986. (VI.26.) IM rendelet tartalmában azonos rendelkezéseket rögzít, ekként ezen eljárási szabálysértés nem minősül lényegesnek, az a tárgyalás megismétlését vagy kiegészítését nem indokolja, az ítéltábla az indokolást e körben módosítja akként, hogy az alperes perköltség fizetési kötelezettsége az 1952. évi Pp. 78. § (1) bekezdésén, az illeték megtérítésére irányuló kötelezettsége a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

[38] Az alperes lényeges eljárási szabálysértésként hivatkozta bizonyítási indítványainak mellőzését is. A Pp. 3. § (4) bekezdése szerint kizárólag a tényállás felderítéséhez, jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást kell lefolytatni, a bíróság a felajánlott bizonyításhoz nincs kötve, a jogvita elbíráláshoz szükségtelen bizonyítást mellőzi. Amennyiben a bíróság a szükséges bizonyítást nem folytatja le, annak okán nem eljárási szabálysértés [Pp. 252. § (2) bekezdés], hanem a bizonyítás kiegészítése érdekében [Pp. 252. § (3) bekezdés] lehet helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

[39] Az alperes fellebbezési hivatkozásával ellentétben az elsőfokú ítélet a [199]-[204] bekezdéseiben rögzítette azon okokat, amelyekre tekintettel mellőzte az alperes bizonyítási indítványainak teljesítését, így e vonatkozásban nem sértette a Pp. 221. § (1) bekezdését. Nem eljárási jogsértés, ha a fél az indokolást nem tartja meggyőzőnek, vagy azzal nem ért egyet.

[40] A Pp. 221. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak csupán az a kötelezettsége, hogy rögzítse döntésének jogi indokait, nem szükséges a fél minden felvetésére külön jogi okfejtést adnia. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően rögzítette, hogy nem osztja az alperes Ctv. 118. § (3) bekezdése és az 1/2010 PJE határozat értelmezése körében kifejtett jogi álláspontját. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az indokolás esetleges hiánya csak akkor vezethet az ítélet hatályon kívül helyezésére, ha az elsőfokú határozatból és az eljárás adataiból nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését mire alapította, s ezért az érdemi határozat nem bírálható felül. Ha azonban a döntéshez szükséges adatok rendelkezésre állnak, érdemi döntést kell hozni.

[41] Az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a szakértői vizsgálat helyéről és időpontjáról a kirendelő szerv, vagy annak rendelkezése alapján a szakértő értesíti az eljárás azon résztvevőjét, akinek a

vizsgálaton vagy a mintavételen való jelenlétét az eljárási jogszabályok kötelezővé vagy lehetővé teszik. Az ítéltábla egyetértett a fellebbezésben foglaltakkal annyiban, hogy a szakértő által tarott helyszíni szemlén a felek – a Pp. 181. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a bíróság ellenkező rendelkezésének hiányában - jogosultak a részvételre; a szakértő a szemle helyéről és idejéről mind a bíróságot, mind pedig a feleket értesíteni köteles. Szabályszerű értesítés esetén a szemle a peres felek távollétében is lefolytatható; ha azonban a szakértő a helyszíni szemléről szabályszerűen nem értesíti a feleket, azok kérhetik annak megismétlését (A Kúria bírósági eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás vizsgálata körében felállított joggyakorlat-elemző csoportjának 2014.El.II.JGY.1/1-65. véleménye). Az alperes állította, hogy a szakértő a szemle időpontjára vonatkozó értesítést nem az alperes megfelelő címére kézbesítette, illetőleg jogi képviselője az értesítést csak a szemle időpontját követően vette kézhez, azonban ezen előadását nem valószínűsítette a perben. Figyelemmel azonban arra, hogy a szakértői bizonyítás az alább kifejtettek szerint a perben nem volt releváns, a szakértői szemle megismétlése érdekében sem az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, sem a bizonyítás másodfokú eljárásban történő kiegészítése nem volt indokolt.

[42] Az ítéltábla ennek kapcsán utal arra is, hogy a kiegészítő szakértői vélemény szerint az utólag esetlegesen csatolandó dokumentumok alapján sem adható eltérő szakértői vélemény, mivel a berendezés nem beazonosítható, az alperes által csatolt tanúsítvány fiktív, nem köthető egyetlen géphez sem, melyre tekintettel a bizonyítástól eredmény nem várható. A per eldöntése szempontjából ugyanakkor a beszerzett eszköz tényleges értékének nem volt jelentősége.

[43] Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján helytállóan mellőzte igazságügyi könyvszakértő kirendelését. A támogatási szerződés szerint a kedvezményezett által megvalósítandó cél nem gépvásárlás volt, hanem eszközbeszerzéssel kombinált munkahelyteremtés, a kedvezményezettnek a vállalt határidőre a technikai berendezést üzembe kellett volna helyeznie, és a szerződésben meghatározott számú és jellemzőkkel bíró munkavállalót is foglalkoztatnia kellett volna. A gazdasági társaság¹ 2015. szeptember 15. napján kelt levelében maga is akként nyilatkozott, hogy ezen időpontig, tehát a módosított szerződésben foglalt teljesítési határidőig a berendezés üzembe helyezése nem történt meg, a vállalt alkalmazotti létszámot nem töltötte fel; mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes álláspontjával ellentétben a gazdasági társaság¹ nem tett eleget a támogatási szerződésben foglaltaknak. A berendezés esetleges teljesítési határidőn túli beüzemelése nem releváns. A gazdasági társaság² 2015. szeptember 25. napján kelt levelében maga jelentette be, hogy beruházási szándékát nem tartja fenn, a perben az alperes a Kft. vonatkozásában tényelőadását sem tett arra, hogy a támogatási szerződésben foglaltaknak e kedvezményezett álláspontja szerint miként és mennyiben tett eleget. A támogatási szerződések teljesítésének elmulasztása aggálytalanul megállapítható, a pénzügyi elszámolásnak a per mikénti elbírálására nincs kihatása.

[44] Figyelemmel az alperes elsődleges fellebbezési kérelmének megalapozatlanságára, az ítéltábla érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét és azt – bár némiképp eltérő indokok alapján – helyesnek ítélte.

[45] Az alperes által kiállított kötelezvények Ptk. 6:8. § (1) bekezdése szerinti értelmezésével csak az állapítható meg, hogy abban a kezes szolgáltatásához első eredeti, kötelezvényt számmra vonatkozó, a kezes címére megküldött írásbeli felszólítást írtak elő, azonban a kötelezvény szerint a lehívásnak nem volt feltétele az eredeti kötelezvény visszaszolgáltatása. A kötelezvény alperes által hivatkozott rendelkezése a helytállási kötelezettség megszűnésére vonatkozik, kimondva, hogy a kötelezettségvállalás a fizetési kötelezettség maradéktalan teljesítése, illetve a kötelezvényben megjelölt időpont bekövetkezése mellett megszűnik a megfelelő alakiságokkal ellátott lemondó nyilatkozat

eljuttatásával és abban az esetben, ha – amennyiben a támogató és a kedvezményezett jogviszonyának rendezése folytán ezen határidő előtt is szükségtelemmé válik a kezesi helytállás - a kötelezvény eredeti példányát e határidő előtt a kezes részére visszaszolgáltatják. A kötelezvény eredeti példányának visszaszolgáltatása tehát a kezesi kötelezettség megszűnésének módjai között szerepel az okiratban, míg a lehívás feltételeit másik pont rögzíti; az okirat ekként nem értelmezhető az alperes által előadottnak megfelelően.

[46] A felek jogviszonyára az alperes által felhívott Ptk. 6:435. § nem irányadó, mivel az a kezességtől eltérő, a Ptk. 6:431. § szerinti garanciavállalásra irányadó szabály. Az alperes ugyan hol garanciaszerződésnek, hol kezességnek minősíti a kötelezettségvállalását, azonban ezek nem azonosak, míg az előbbi járulékos (a 6:424. § szerint határozott időre is vállalható), utóbbi önálló kötelezettségvállalás; ahol a garantőr kifejezetten csak az általa vállalt feltételek mellett köteles helytállni. A kötelezvény és a gazdasági társaság1-vel és gazdasági társaság2-vel kötött együttműködési megállapodás szerint is az alperes készfizető kezességet vállalt, a garanciavállalásra vonatkozó szabályokra alappal nem hivatkozhat, helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kezesség lehívása jogszerű volt.

[47] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes arra is, hogy a Ptk. 6:426. § rendelkezéseire figyelemmel szabadult a kezesi kötelezettség alól. A kezes teljesítés nélkül e rendelkezés alapján akkor szabadulhat, ha a jogosult lemond valamely, a követelést biztosító jogról, egyébként az ő hibájából a követelés a kötelezettel szemben behajthatatlanná válik vagy behajtása jelentősen megnehezül. A felperest, mint jogosultat a Ptk. 6:418. § alapján terhelő tájékoztatási kötelezettség esetleges megsértése nem önállóan, hanem a 6:426. §-án keresztül eredményezheti a kötelezett szabadulását, tehát csak akkor, ha a tájékoztatási kötelezettség megsértésével okozati összefüggésben a kötelezettel szemben a követelés legalább részben behajthatatlanná válik, vagy a behajtás jelentősen megnehezül. Az alperes által a tájékoztatási kötelezettség megsértése körében előadottak alapján ezen okozati összefüggés nem állapítható meg.

[48] Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem mondott le követelést biztosító jogról. Nem jogról való lemondás, ha a végrehajtást kérő az adóhatóság követelést behajthatatlannak minősítő megállapításával szemben nem él jogorvoslattal.

[49] A követelések behajtásának elnehezülése és a felperes azon magatartása között, amellyel hozzájárult a támogatási szerződésekben foglalt teljesítési határidők módosításához, okozati összefüggés nem állapítható meg. Az alperes akkori ügyvezetőjének, 'ügyvezető neve'nek a tanúvallomása szerint maga az alperes is annak érdekében járt el, hogy a támogatási szerződéseket a felperes (ill. jogelődje) módosítsa, ennek érdekében az alperes helytállási kötelezettségének határidejét meghosszabbító nyilatkozatokat is kiadta, amivel maga is hozzájárult a szerződések módosításához, sőt még 2015. október 29. napján is adott ki a Bt. részére pénzügyi kötelezvényt, amelyet már a felperes - a szövegbeli változtatások miatt - nem fogadott el. Amennyiben a felperes a szerződések módosításához korábban - az alperes akkori szándékával szemben – nem járul hozzá, a szerződéseket már ekkor felmondani kényszerül, amely esetben az alperes kezesi helytállási kötelezettsége hamarabb állhatott volna be. Az alperes a perben nem bizonyította, hogy a gazdasági társaság1 vagy a gazdasági társaság2 korábban rendelkezett olyan vagyonnal, amely a követelés megtérülését biztosította volna, utóbbi vonatkozásában már az alperessel kötött együttműködési megállapodás mellékletét képező kezesi szerződés is rögzíti, hogy a gazdasági társaság megfelelő hitelképességgel nem rendelkezik.

[50] Az alperes a Ptk. 6:426. §-ra alapított védekezése körében arra is hivatkozott, hogy a felperes a végrehajtásban nem a tőle elvárható magatartást tanúsítva elmulasztotta bejelenteni az általa ismert, nagy értékű végrehajtás alá vonható ingóságot, mellyel a

követelés behajtását elnehezítette. Az ítéltábla ezen hivatkozását sem találta megalapozottnak, azonban részben az elsőfokú ítéletben kifejtettektől eltérő indokok miatt. Megjegyzi az ítéltábla, hogy ezen hivatkozás még annak helytállósága esetén sem vezethetett volna a kereset teljes elutasításához, figyelemmel arra, hogy a gépsor a gazdasági társaság1 tulajdonát képezi, az elkülönült jogalanyisággal rendelkező gazdasági társaság2-vel szemben fennálló követelés kielégítésének alapja nem lehet.

[51] A jogosultnak nem kötelezettsége készfizető kezesség esetén, hogy a követelését előbb a főkötelezettel szemben érvényesítse, vagy a készfizető kezes elleni igényérvényesítést követően a főkötelezettel szemben is érvényesítse az igényét; csak az a törvényi kötelezettsége, hogy nem hiúsíthatja meg vagy nehezítheti el a készfizető kezesnek a főkötelezettel szemben fennálló megtérítési igényét. A felperes a követelés behajtása érdekében szükséges intézkedések megtételével ugyanakkor indokolatlanul nem is késedelmeskedett. A gazdasági társaság1 vonatkozásában a támogatás visszafizetését előíró határozat a másodfokú hatóság határozatának közlésével 2016. február 10. napján emelkedett jogerőre, a tartozása ezt követő napon vált esedékessé, a felperes 2016. március 3. napján fizetési felszólítást, másnap a Magyar Államkincstárhoz beszedési megbízást küldött, majd május 23. napján megindította a végrehajtást és megkereste a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt annak foganatósítása érdekében.

A gazdasági társaság2 vonatkozásában a felvett támogatási előleg visszafizetését előíró határozat 2015. november 5. napján emelkedett jogerőre, a megszabott fizetési határidő november 20. napján telt le, a felperes a támogatott fizetési könnyítés iránti kérelmének elutasítását követően 2016. január 5. napján már azonnali beszedési megbízást küldött a Magyar Államkincstár felé. A kedvezményezett 2016. március 30.-i 17 247 649 forintos önkéntes teljesítést követően május 11. napján szintén elrendelte a követelés adók módjára történő végrehajtását és ennek érdekében megkereste a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt. A felperes mindkét esetben még a végrehajtás elrendelése előtt felszólította az alperest a teljesítésre, aki annak nem tett eleget.

[52] Az alperes a kezesi kötelezettségből való szabadulása körében hivatkozott arra, hogy a felperes nagyfokú gondatlanságából eredően nem volt a végrehajtás tárgya a beszerzett gépsor, habár a felperes tudomással bírt arról, hogy a beszerzés megtörtént, a lefoglalható vagyontárgyról a NAV-ot nem tájékoztatta.

[53] A felperes rendelkezésére állt ugyan a 2015. július 16.-i hatósági ellenőrzés jegyzőkönyve, amelynek tanúsága szerint a gépsor ezen időpontban a gazdasági társaság1 telephelyén fellelhető volt, azonban ebből nem következett, hogy az a végrehajtás több hónappal később történt megindításakor is ott volt. E körben kell figyelembe venni, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2017. június 30. napján kelt foglalási jegyzőkönyve szerint a telephelyen a cég nem volt található, ingósága nem volt. Az alperes szabadulása azonban az esetleges késedelemről függetlenül sem állapítható meg, mert az követelés kielégítése esetén a kezes megtérítési igényének kielégítését nem veszélyeztette volna az alábbiak szerint.

[54] A beruházás részeként beszerzett gépsoron az alperes javára a felek a gazdasági társaság1-t az együttműködési megállapodásból terhelő kötelezettségek biztosítására 120 000 000 forint erejéig jelzálogjogot alapítottak, amelyet az alperes kérelmére 2016. július 8. napján jegyeztek be a hitelbiztosítéki nyilvántartásba. A zálogjog a Ptk. 5:86. § (1) bekezdése szerint kielégítési elsőbbséget biztosított az alperes számára, amennyiben a felperes jogszerű felszólítására kezesi kötelezettségét teljesíti. A zálogjog által biztosított kielégítési elsőbbség a végrehajtási eljárás során is érvényesül, a Vht. 114/A. § által szabályozott eljárásban a zálogjogosult a végrehajtásba bekapcsolódhat, és ezt követően a végrehajtást kérő jogállása illeti, a zálogjoggal terhelt ingóság értékesítése esetén a Vht. 170.

§ (1) bekezdés alapján követelését az egyéb, így a felperes által érvényesített követelést megelőzően kell kielégíteni.

[55] A Bt. ellen a felperes által indított végrehajtási eljárásba az alperes a zálogjoggal biztosított követelése kielégítése érdekében – amely magában foglalta a készfizető kezességvállaló kötelezvény alapján az alperest terhelő, ám általa a felszólítás ellenére meg nem fizetett helytállási kötelezettség összegét is – az alperes az Egri Járásbíróság 1001-Vh.509/2018/14. szám alatti jogerős végzésével bekapcsolódott, a végzéssel az alperes kielégítési joga a 120 000 000 forint összegű követelés tekintetében megnyílt. Megjegyzi az ítéltábla, hogy jelen esetben ez azt jelenti, hogy a gépsor értékesítése esetén felperes követelését megelőzően az alperes annak ellenére kaphat kielégítést a zálogjoggal biztosított, kezesi kötelezettség alapján őt terhelő összegre, hogy a felperes felé ténylegesen még nem teljesített.

[56] Fentikre tekintettel az alperes követelése a felperes eljárásától függetlenül kellően biztosított volt, teljesítése esetén a társaság ismert vagyonának túlnyomó részét képező gépsorból a felperest megelőzve éppen az alperes kaphatott volna kielégítést, így a felperes magatartása és a behajtás esetleges elnehezülése között okozati összefüggés nem állapítható meg.

Ugyanezen indokok alapján nem eshet a felperes terhére a gépsor időmúlásra tekintettel esetlegesen bekövetkezett értékcsökkenése. Erre tekintettel nem volt jelentősége annak a per mikénti elbírálása szempontjából, hogy a lefoglalt gépsor akár annak megvásárlásakor, akár jelenleg milyen forgalmi értékkel bír, nem jelentettek a per eldöntésére kiható eljárási szabálysértést az igazságügyi szakértői bizonyítás körében az alperes fellebbezésében részben megalapozottan felhozottak.

[57] Helytállóan utalt emellett az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes a helytállása esetén keletkező megtérítési igényének kielégítése biztosítására a fenti zálogjog mellett is jelentős biztosítékokkal rendelkezett. A gazdasági társaság1-t terhelő kötelezettség teljesítéséért 'készfizető kezes1' és 'készfizető kezes2' készfizető kezességet vállalt és az alperest üzletrészt terhelő jelzálogjog illette meg; míg a gazdasági társaság2-t terhelő kötelezettség teljesítéséért 'készfizető kezes1' vállalt készfizető kezességet, az alperest ez esetben is üzletrészt terhelő jelzálogjog illette. Nem bizonyított, hogy ezen biztosítékokra tekintettel az alperes teljesítése esetén a felperes magatartásával okozati összefüggésben a követelés kielégítése jelentősen elnehezült volna.

[58] Az alperes által a fellebbezésben a Ptk. 6:147. §-a körében kifejtettek szintén nem alaposak. A felperes Pf. 5. alatt csatolta a gazdasági társaság2 kényszerszüntetésének elrendeléséről szóló végzést, amelynek indokolása szerint a felperes a perben érvényesített követelését bejelentette az eljárásban. Utal továbbá az ítéltábla arra is, hogy az alperes nem is igazolta azon állítását, mely szerint egy felszámolási eljárásban megtérítést kaphatott volna megtérítési igényére, hiszen a fellebbezésben foglaltakkal szemben a gépsor nem a Kft., hanem a Bt. tulajdonában állt, a Kft. az alperes által is ismerten már az együttműködési megállapodás megkötésének idején sem rendelkezett megfelelő hitelképességgel (12.P.20.512/2017/14/A/3 1.3 pont).

[59] Mindezek mellett a gazdasági társaság2 megszűnése az alperes fizetési kötelezettségét azért sem érinti, mert amennyiben a kezesi szerződés alapján teljesített volna a felperesnek, akkor megtérítési igénye alapján a követelést maga jelenthette volna be a kényszerszüntetés során, mint ahogyan a felszámolásban is maga érvényesíthette volna az igényét, így saját cselekményével háríthatta volna el a jogvesztést. Ha a készfizető kezes perlésekor a követelés fennállt, akkor a főkötelezettel szemben utóbb bekövetkező jogvesztésnek már nem lehet kihatása a készfizető kezes teljesítési kötelezettségére. Ha ugyanis a készfizető kezes már késedelembe esett, akkor ez kizárja azt, hogy a követelés a

jogosult hibájából váljon behajthatatlanná. A bekövetkezett jogvesztés az ellene ezt megelőzően megindított perben a készfizető kezest a teljesítés alól nem mentesíti, mert a jogvesztést saját szerződésszerű magatartásával (a jogosult követelésének teljesítésével) elháríthatta volna. (1/2010. polgári jogegységi határozat). Mindezekre tekintettel az alperes másodlagos fellebbezési kérelme is magalapozatlan.

[60] Szintén alaptalannak találta az ítéltábla az alperes harmadlagos, az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését támadó fellebbezési kérelmét.

[61] Habár a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet ténylegesen csak 2018. január 1. napjától tartalmaz a jogtanácsosok munkadíjára vonatkozó utalást, a Pp. 67. § (2) bekezdése szerint a perben a gazdálkodó szervezet jogtanácsosát (jogi előadóját) az ügyvéd jogállása illeti meg, ennek alapján a jogtanácsos és az ügyvéd részére azonos összegű munkadíj állapítható meg (BH2001.588. BDT2011.2500.). Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően jogszabálysértés nélkül kötelezte az aleprest a jogtanácsos által képviselt felperes javára jogtanácsosi munkadíjra tekintettel perköltség megfizetésére, melynek mértéke is helytálló.

[62] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[63] Az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel felmerült költségeit maga köteles viselni, és köteles megtéríteni a felperes másodfokú eljárással felmerült költségeit is. Az ítéltábla a Pp. 67. §-ára figyelemmel a felperest képviselő jogtanácsos javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdés alapján megállapítható díjat a 3. § (6) bekezdése szerint mérsékelte. E körben figyelemmel volt arra, hogy a felperes rövid fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett és a másodfokú tárgyaláson járt el.

Debrecen, 2021. november 11.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró